

Intryck från en resa

Kuba är sig likt – och olikt

Eva Björklund

Den vänliga stämningen är sig lik, revolutionens ständiga närvaro, det dagliga livet stretar på, bussarna i Havanna är fulla till bristningsgränsen, de gamla ”amerikanarna” kryssar fram och plockar upp och lämnar av folk längs vägen, den frodiga grönskan, tryggheten på gatorna, även i mörkret, men också den bristfälliga sopheringen och de förfallna byggnaderna i Centro Habana.

I vissa stråk i Gamla Havanna, mellan Prado och Plaza de Armas, är stora delar dock enastående restaurerade och där dominerar turisterna, serveringarna och kommersen. Utanför präglas kvarteren av kubanernas vanliga liv, dock med påtagligt tillskott av mobiler överallt.

Naturturism lockar tyskar

Min syster och jag flög tyskt till Kuba, och mötte många tyskar i La Moka, det världsberömda naturnära lyxhotellet i Las Terrazas – det även världsberömda naturreservatet – dit vi reste bekvämt med Kubas bussbolag Viazul. Vi kostade på oss två jättedyra nätter, över tusenlappen för delat rum, men fullt uthyrt. Annars betalade vi mellan 200 och 300 kr var.

Hotellet är berömt för sin placering och införlivande av träd i och kring byggnaden (se omslag Kuba 2.18). I slutningen upp mot hotellet ligger en by med Sandinohus* längs nivåkurvorna. Bebyggelsen planerades av Camilo Cienfuegos' bror Osmany, som också bor där.

Den ligger insmält i naturen, i rader längs den branta bergsslutningens nivåkurvor, med utsikt över Río San Juan. Rena paradiset!

Många bybor hyr också ut ”hemma hos” till turister, mer än hälften så dyrt som hotellet. De har också

kaféer, butiker med hantverksprodukter, ett par konstnärsateljéer. Därifrån utgår också en vandringsled genom skogen ner till ett vattenfall och en naturlig bassäng i Río San Juan.

Det handlar om Grundlagen

Grundlagen dominerar i TV, med intervjuer, samtal och diskussioner som siktar på att alla ska läsa igenom Nationalförsamlingens slutgiltiga förslag. Det publicerades i massupplaga första dagarna i januari, reviderat efter rådslagen i kvarter och arbetsplatser, där alla synpunkter antecknades för att sorteras digitalt (se Kuba 2, 3 och 4.18).

Jag hade föreställt mig rådslagen som diskussionsmöten, men så var det inte, utan alla synpunkter nertecknades och fördes vidare till Nationalförsamlingen, inga fördömdes, uteslöts eller hyllades, alla togs med. En intressant, ganska unik demokratisk metod: det handlade inte om att på rådslagen enas om något som utesluter något annat, utan allt nertecknades, enligt den metod som gäller sedan första grundlagsdiskussionen 1975.

Kritiska synpunkter

Under dessa rådslag, som samlade stora delar av den vuxna befolkningen, blev vissa förslag föremål för de flesta kritiska synpunkterna. Det gällde framför allt paragrafen om äktenskap mellan två personer av samma kön (se Kuba 4.18). Det skapade också en ovanlig politisk kampanj ledd av frikyrkorna, och paragrafen

---

* Sandinohus: Enkelt förtillverkningsssystem som använts massivt sedan 60-talet för bostäder på landsbygden och i mindre städer.